

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-652/11-C

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Mateřská škola, základní škola speciální a praktická škola Diakonie ČCE Rolnička Soběslav
Sídlo:	Mrázkova 700/III, 392 01 Soběslav
IČ:	70806209
Identifikátor:	600022706
Právní forma:	Školská právnická osoba
Zastoupená:	Mg. Kamilou Viktorovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Diakonie ČCE, Belgická 22, 120 00 Praha 2 - Vinohrady
Místo inspekční činnosti:	Mrázkova 700/III, 392 01 Soběslav
Termín inspekční činnosti:	19. – 21. říjen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou speciální podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost bude zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální.

Aktuální stav školy

Základní škola speciální vznikla společně s integrovanou mateřskou školou v roce 1995 pod oficiálním názvem Církevní speciální školy pro žáky s více vadami. Školy byly součástí střediska Diakonie ČCE Rolnička. V roce 2004 došlo k oddělení od střediska Diakonie ČCE a vznikla samostatná právnická osoba Mateřská škola, Základní škola speciální a praktická škola Diakonie ČCE Rolnička Soběslav (dále jen škola). Ve školním roce 2011/2012 vykonává činnost mateřské školy (dále jen MŠ), základní školy (dále jen ZŠ), střední školy (dále jen SŠ) a školní jídelny – výdejny (dále jen ŠJ). Oplocený areál školy stojí na okraji města. Součástí budovy je prostorná zahrada s originálním dětským

hřištěm, vybudovaným podle návrhu faráře ČCE Zdeňka Šorma a za pomoci dobrovolníků z celé Evropy. Školu navštěvují žáci ze širokého okolí.

V tomto školním roce jsou vyučovány tyto obory vzdělávání: pomocná škola (dobíhající obor) 79-01- B/001, 79-01B/01 základní škola speciální. Školu navštěvuje celkem 44 dětí a žáků. Jednu třídu mateřské školy (dále jen MŠ) navštěvuje 12 dětí. Základní školu speciální (dále jen ZŠS) 17 žáků ve čtyřech třídách, Přípravný stupeň ZŠS 5 dětí v jedné třídě, Střední školu (Praktická škola jednoletá) 10 žáků ve dvou třídách. Kapacita školy je využita na 89,8 %. Stravování dětí, žáků a zaměstnanců je zajištěno smluvně dovozem jídel do školní výdejny.

Vzdělávání v ZŠS probíhá v 1., 2., 7. a 8. ročníku podle vlastního Školního vzdělávacího programu (dále jen ŠVP) „Společně to dokážeme“ v ostatních ročnících podle vzdělávacího programu Pomocná škola č. j. 24 035/97-22 nebo Rehabilitačního programu pomocné školy č. j. 15 988/2003-24. V přípravném stupni ZŠS jsou děti vzdělávány podle vlastního Školního vzdělávacího programu, který vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

V průběhu posledních let zajišťovala škola hlavně opravu budovy (výměnu oken a rekonstrukci střechy, rekonstrukci koupelen a WC). Veškeré opravy financoval majitel objektu Město Soběslav. Z vlastních finančních zdrojů a pomocí rozvojových programů MŠMT zajišťovala škola vybavení novými kompenzačními pomůckami pro žáky s těžkým zdravotním postižením, počítačové vybavení do 4 tříd a rozvody počítačové sítě, sady výukových programů pro rozvoj komunikačních dovedností a alternativní komunikace, transportní systém pro manipulaci s nepohyblivými dětmi žáky a vybavení školní výdejny stravy.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola přijímá žáky v souladu s platnými předpisy a zařazuje je do odpovídajících vzdělávacích programů. Prostřednictvím tisku i www stránek informuje o své vzdělávací nabídce i o postupu při přijímání ke vzdělávání.

Škola průběžně sleduje vzdělávací potřeby svých žáků, zabezpečuje jim potřebné speciální služby a prostřednictvím vhodných kompenzačních, reedukačních a rehabilitačních pomůcek a prostřednictvím pedagogů a dalších odborníků zajišťuje jejich vzdělávání. Aktivně využívá v praxi osvědčená podpůrná opatření, hlavně kompenzační a rehabilitační pomůcky, ale i přítomnost asistenta pedagoga a osobního asistenta ve výuce, individuální práce se žáky a odbornou péči zaměřenou hlavně na speciálně pedagogické metody, formy práce a postupy, jako např. strukturované učení, TEACCH program, bazální stimulace, alternativní komunikace, znaková řeč, zraková stimulace a vizualizace. Škola aktivně využívá rovněž prezentační a audiovizuální techniku, počítače, programy z výtvarné a pracovní oblasti. Žáci běžně pracují s hlinou, textilem, papírem a využívají různé další výtvarné techniky. Škola využívá princip podpůrné terapie logopedie, fyzioterapie, masáže, arteterapie, pravidelné návštěvy bazénu, canisterapii, pracovní odborných terapií jako např. pro logopedii a řečovou výchovu, arteterapii, ergoterapii, fyzioterapii nebo muzikoterapii. Učitelé se se svými žáky podle potřeby dorozumívají prostřednictvím alternativních nebo logopedických speciálních komunikativních metod. Využívají speciálních didaktických materiálů na podporu globálního čtení, speciální počítačové programy Petit, logopedický program, vlastnoručně vyrobené didaktické pomůcky dle individuálních potřeb dětí. Potřebné zkušenosti pro běžný život nebo manipulaci s běžnými předměty si žáci rozvíjejí pomocí rehabilitačních a kondičních cvičení, či rehabilitačních

pobytů v přírodě nebo na horách. Minimální preventivní program je hlavně zaměřen na osobní bezpečí při cestě do školy a ze školy, ohleduplnost a slušné chování, komunikaci s dospělými, ale i na problémové chování žáků, nebo na práci s jejich agresí. Jeho součástí je i vedení žáků k vzájemné pomoci a toleranci.

ŠVP ZŠS „Společně to dokážeme“ je po obsahové stránce velmi kvalitně zpracován a je plně v souladu s příslušným Rámcovým vzdělávacím programem (dále jen RVP). Povinná vzdělávací nabídka školy je doplněna aktuálními zájmovými činnostmi, které škola prezentuje při účasti na kulturních a sportovních soutěžích, což podporuje a rozšiřuje kompetence v sociální gramotnosti jejích žáků a celkově vede ke zdravému životnímu stylu. Disponibilní hodiny využívá škola hlavně k rozšíření povinné výuky především v hlavních předmětech, ale i v oblasti speciálně pedagogické péče (řečová výchova). Celý objekt školy je bezbariérový. Ve všech místnostech jsou odstraněny fyzické překážky, které by mohly omezovat zapojení žáků s postižením do běžných činností.

Organizace výuky v hospitovaných hodinách vycházela z postižení jednotlivých žáků a z potřeb deklarovaných v jejich individuálních vzdělávacích plánech (dále jen IVP). Žáci, vzhledem ke svému postižení pracovali ve skupině, ale hlavně prostřednictvím individualizované výuky s podporou asistentů pedagoga i osobních asistentů. Vyučující se snažili v plné míře uplatňovat kompenzační, reedukační a zejména rehabilitační metody. Škola pravidelně sleduje a vyhodnocuje prospěchový vývoj jednotlivých žáků a v případě potřeby přijímá adekvátní opatření. Rozvoj sledovaných gramotností posilovala důsledná snaha o uplatňování individuálního a diferenciovaného přístupu k žákům s ohledem na typ a hloubku postižení. Vhodné propojování mezipředmětových vztahů podporovalo efektivnost výuky zaměřené zejména na běžné denní činnosti a na manipulaci s běžnými nástroji. Při výuce bylo vše směřováno k praktickým činnostem, které vedly k nácviku pracovních dovedností, prostřednictvím prožitkového a názorného učení. Žáci se rovněž orientovali v prostoru a doplňovali manipulaci slovním projevem. Pozitivní klima ve třídě vhodně ovlivňoval velmi pěkný vztah vyučující k jednotlivým žákům i vzájemný vztah s asistentem pedagoga i osobními asistenty.

Pro zdravý sociální, psychický i fyzický vývoj žáků při výuce i všech pořádaných činnostech škola zajišťuje bezpečné prostředí. Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví žáků je ošetřena ve školním řádu i dalších vnitřních dokumentech, se kterými jsou zaměstnanci, žáci i rodiče seznámeni.

Škola pořádá pro dospělé absolventy kurz k doplnění základů vzdělání, hlavně pro ty, kteří v minulosti neměli možnost navštěvovat školu nebo ani po absolvování 10 let docházky do základní školy speciální nezískali základy vzdělání. Škola rovněž pomáhá svým absolventům buď se zařazováním do běžného života, nebo se snaží zabezpečit možnosti pokračovat v denním stacionáři, nebo v chráněných dílnách. Těchto možností je však v okolí školy málo a tak žáci s těžkým a hlubokým postižením zůstávají většinou v rodině.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitelka školy byla do funkce jmenována zřizovatelem. Absolvovala vzdělávání pro řídicí pracovníky, což přispívá k efektivnímu řízení školy. ZŠS je v rámci řízení, plánování a hodnocení školy včleněna do systému organizace celé školy. Komunikační a vnitřní informační systém má jasná pravidla (pracovní porady, pedagogické rady, plán práce,

osobní informovanost, vnitřní směrnice). Silnou stránkou školy jsou psychosociální podmínky. Velmi dobré vztahy na pracovišti, přátelské vztahy se žáky, individuální přístup, propojování zdělávání se životem.

V koncepci a plánech školy jsou začleněny úkoly pro vzdělávání žáků ZŠS, pedagogická rada projednává otázky týkající se vzdělávání a stejně tak metodické sdružení projednává dílčí organizační a odborné záležitosti těchto žáků. Zjištění získaná z vlastního hodnocení školy významnou měrou přispěla ke zkvalitnění řízení. Dokumentace školy je účelně a přehledně vedena. Zápisy o probíraném učivu v třídních knihách jsou průkazné, zachycují probíraná témata. Škola využívá elektronické vedení školní matriky. Strategie řízení školy pro vzdělávání žáků ZŠS je jasná, srozumitelná, stanovuje priority, které vedou ke zkvalitnění průběhu a výsledků vzdělávání.

Školní vzdělávací programy jsou v plné míře naplňovány. Důraz je kladen na propojení výchovně vzdělávacího procesu s odbornou komplexní péčí s využitím reedukačních, kompenzačních a rehabilitačních metod. Dle aktuální situace škola zabezpečuje, popř. zprostředkovává poradenské služby. Vedení školy svojí nastavenou strategií vytváří pozitivní klima školy. Ředitelka podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP) s ohledem na zájmy a potřeby školy, zejména v oblasti speciální pedagogiky, speciální péče a využívání podpůrných opatření, doplnění vzdělání ke splnění kvalifikačních předpokladů. Prostřednictvím DVPP škola zkvalitňuje odborný přístup k žákům s těžkým mentálním postižením, s více vadami a dětským autismem.

Škola úzce spolupracuje s klinickými psychology, pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálně pedagogickými centry pro jednotlivé druhy postižení, s kontaktním krizovým centrem, s Městem Soběslav a se zřizovatelem.

Pedagogická rada se zabývá problémy žáků, účinností používaných speciálních metod práce a sjednocuje se na dalších postupech vedoucích k rozvoji osobnosti žáků.

Škola má přiměřené materiální i personální podmínky pro podporu vzdělávání žáků se speciálně vzdělávacími potřebami (dále jen SVP). Činnost školy je organizačně i provozně spjata se střediskem Diakonie ČCE Rolnička, které nabízí dětem i žákům sociální a doplňkové služby (dopravu do školy, pobyt v centru denních služeb v době mimo vyučování a osobní asistenci v průběhu vyučování). Škola má celkem 6 samostatných tříd, 1 třídu MŠ s místností pro odpolední spánek dětí, 1 odpočinkovou místnost, 3 místnosti pro individuální práci s žáky, výtvarný ateliér a školní dílnu. Každá třída ZŠS má vlastní učebnu, ve které je umístěn počítač. Třídy jsou vybaveny novým nastavitelným školním nábytkem a pracovními stoly pro žáky, kteří se pohybují pomocí invalidního vozíku. Každá třída je vybavena odpočinkovým nábytkem (pohovka, relaxační míče, polohovací polštáře, prostor pro volnou hru atd.). Škola je vybavena transportním systémem pro manipulaci s nepohyblivými žáky, který je umístěn na dvou toaletách a v jedné třídě. Na toaletách a na chodbě jsou umístěny přebalovací stoly. Pro společné setkávání je využívána prostorná tělocvična s relaxačním míčkovým bazénem a účelným cvičebním náradím. Vybavení audiovizuálními, ICT pomůckami, rehabilitačními a reedukačními pomůckami odpovídá počtu tříd a žáků. Strava je vydávána ve školní výdejně, vlastní stravování probíhá v jídelně a je časově přizpůsobeno fyziologickým potřebám dětí a žáků. Interiér školy upravený, je vyzdoben žakovskými pracemi.

Ve třídě přípravného stupně ZŠS vyučuje 1 učitelka a osobní asistentka. Ve zbývajících 4 třídách ZŠS působí 4 učitelky, 4 asistenti pedagoga a 2 osobní asistenti. Asistenti pedagoga se podílí na realizaci podpůrných opatření a dle potřeby zajišťují individuální pomoc žákům. Kvalifikační předpoklady v ZŠS nesplňují 2 pedagogové, jeden si požadované vzdělání doplňuje studiem.

Škola v oblasti péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami úzce spolupracuje s klinickými psychology, pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálně

pedagogickými centry pro jednotlivé druhy postižení, s kontaktním krizovým centrem. Partnerská spolupráce školy (zřizovatel, ostatní školy ve městě, Městská policie, Policie ČR, občanská sdružení apod.) napomáhá zkvalitňovat vzdělávání žáků.

Spolupráce s rodiči je založena na vzájemném informování o úspěšnosti nebo problémech při vzdělávání prostřednictvím komunikačních deníků žáka, denním osobním kontaktem a na individuálních třídních schůzkách s rodiči. Rodiče mohou školu navštívit rovněž v den otevřených dveří nebo kdykoli po vzájemné dohodě s vyučujícím. Důležité informace jsou zveřejněny na úřední desce v prostorách školy a webových stránkách školy. Na začátku každého školního roku organizuje škola jeho slavnostní zahájení, kterého se zúčastňují všichni žáci společně s rodiči. Rada školy plní svou funkci a projednává zásadní dokumenty předložené školou. Velmi dobrá vzájemná součinnost školy, rodičů, partnerských institucí a organizací napomáhá dosáhnout stanovených cílů výchovně vzdělávacího procesu.

Škola se dlouhodobě zapojuje do projektu „Kamarád pro volný čas“, který realizuje středisko Diakonie ČCE v rámci činnosti Dobrovolnického centra. Smyslem projektu je umožnit dětem s postižením prožít volný čas podle jejich přání ve společnosti dobrovolníků z řad studentů středních škol. Škola společně se střediskem Diakonie ČCE pořádá řadu kulturních a společenských akcí a řadu mimoškolních aktivit (výstavy dětských a žákovských prací, kulturní vystoupení žáků, návštěvy divadel a sportovních akcí, plavání, škola v přírodě, spaní v Rolničce), které přispívají k integraci dětí a žáků s postižením do společnosti.

Finanční předpoklady školy k zabezpečení školního vzdělávacího programu byly hodnoceny za poslední tříleté období, to znamená účetně uzavřené roky 2008 až 2010. Financování výdajů na vzdělávání a provoz školy bylo vícezdrojové. Rozhodujícím zdrojem byly dotace ze státního rozpočtu včetně finančních prostředků přidělených škole z MŠMT v rámci národních rozvojových programů, a to především na posílení mzdových prostředků pedagogických i nepedagogických pracovníků. Současně byly uvolněny finanční prostředky státního rozpočtu na financování asistentů pedagoga pro děti a žáky se zdravotním postižením. Škola získala investiční a neinvestiční dotaci na pořízení kompenzačních pomůcek na zlepšení podmínek pro těžce zdravotně postižené v rámci projektu „Vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru“, který je zaměřen na integraci dětí a dospělých lidí s mentálním a kombinovaným postižením do společnosti. Z investiční dotace bylo pořízeno zvedací zařízení pro manipulaci s imobilními žáky. V roce 2010 se podařilo získat neinvestiční dotaci z rozvojového programu MŠMT na pořízení výukových programů a speciální klávesnice pro děti se zdravotním postižením. Do financování škola zapojila vlastní příjmy, především příjmy od klientů, přijaté sponzorské dary a prostředky z doplňkové činnosti. Z prostředků státního rozpočtu byly pořizovány učebnice, učební pomůcky a školní potřeby. I DVPP bylo v hodnocených letech financováno z prostředků státního rozpočtu a účast na seminářích byla uskutečňována na základě zájmu, nabídky, personálního rozvoje pedagogických pracovníků a potřeb školy.

Finanční prostředky poskytnuté právnické osobě ze státního rozpočtu v letech 2008 až 2010 pokryly její základní potřeby, byly efektivně a účelně využívány k rozvoji osobnosti žáků a k realizaci školního vzdělávacího programu.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola poskytuje vzdělávání v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Posuzované školní vzdělávací programy a učební dokumenty jsou

zpracovány podle zásad stanovených v příslušných rámcových vzdělávacích programech. Škola poskytuje vzdělávání a podporuje všestranný rozvoj osobnosti žáků v souladu se zásadami a cíli školského zákona a školního vzdělávacího programu.

Rovný přístup při přijímání ke vzdělávání, při zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce v průběhu vzdělávání a školní poradenství jsou na požadované úrovni.

Organizace vzdělávání vede k získání požadovaných kompetencí. Formy a metody práce deklarované ve školním vzdělávacím programu jsou naplňovány. Způsob výuky, ve třídách zajištěný pedagogem a asistentem pedagoga, poskytoval dostatečný prostor pro rozvíjení funkční gramotnosti žáků vedoucích k dosahování požadovaných klíčových kompetencí s ohledem na typ a druh jejich postižení.

Úroveň řízení pedagogického procesu, organizace provozu školy, vedení a motivování pracovníků odpovídá typu školy a vyhovuje jejím aktuálním potřebám a umožňuje realizovat stanovené strategické záměry rozvoje školy. Škola má dobré personální a velmi dobré materiální předpoklady pro vzdělávání žáků s těžkým postižením.

Informační systém směrem k žákům, rodičům a ostatním partnerům je příkladem dobré praxe. Spolupráce školy s partnery výrazně zlepšuje podmínky vzdělávání žáků.

Škola sleduje a hodnotí úspěšnost svých žáků, pomáhá jim aktivně při integraci do běžné společnosti. Provádí účinnou prevenci rizikového chování žáků, na které se významně podílí poradenský systém školy. Bezpečnost dětí a žáků je zajištěna na požadované úrovni, škola podporuje jejich zdravý psychický i fyzický vývoj.

Škola využívá pro realizaci svých vzdělávacích programů finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu v souladu s účelem, na který byly přiděleny.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Jihočeský inspektorát České školní inspekce, Dukelská 23, 370 21 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu Jihočeského inspektorátu (csic@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Jihočeském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Českých Budějovicích 12. prosince 2011

(razítko)

Mgr. Antonín Dvořák, školní inspektor v. r.

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor v. r.

Bc. Milena Doležalová, kontrolní pracovníce v. r.

Datum a podpis ředitele školy/školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Soběslavi dne 31. 1. 2012

(razítko)

Mgr. Kamila Viktorová, ředitelka školy v. r.

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.